

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

horvát

Swipe to change

Öröklés

Horvátország

A tájékoztatók elkészítésében közreműködött az **Európai Unió Közjegyzőseinek Tanácsa (CNUE)**.

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

Az öröklési jogra, valamint a bíróságok, más hatóságok és felhatalmazott személyek öröklési ügyekben való eljárásának szabályaira az öröklési törvény (*Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye] 48/03., 163/03., 35/05. és 127/13. sz.) vonatkozik.

Végintézkedést végrendelet formájában lehet készíteni. Bármely, szellemileg ép, 16. életévét betöltött személy tehet végrendeletet.

Kizárólag a törvényben előírt alaki követelményeknek és előfeltételeknek megfelelő végrendelet érvényes. Rendes körülmények között a végrendelet készülhet magánvégrendelet vagy közvégrendelet formájában, míg rendkívüli körülmények esetén szóbeli végrendeletet lehet tenni.

A magánvégrendelet lehet sajátkezűleg írt (holográf) végrendelet és tanúk előtt tett végrendelet. A sajátkezűleg írt végrendeletet a végrendelező saját kézzel írja meg, majd aláírja. A tanúk előtt tett végrendelet esetében az írástudó végrendelező két tanú előtt, azok együttes jelenlétében nyilatkozik arról, hogy az okirat a saját végakarátát testesíti meg (függetlenül attól, hogy ki írta meg), majd a tanúk előtt aláírja azt. A tanúknak szintén alá kell írniuk a végrendeletet.

A közvégrendelet a hatóságok közreműködésével készített végrendelet. Bárki tehet érvényes végintézkedést közvégrendelet formájában. Az írástudatlan vagy aláírni nem tudó személy rendes körülmények között kizárólag közvégrendelet formájában tehet végintézkedést. A közvégrendeletet a végrendelező kérelmére valamely jogilag felhatalmazott személy, vagyis városi bírósági bíró, városi bírósági tisztviselő vagy közjegyző, külföldön pedig a Horvát Köztársaság konzulja vagy diplomáciai/konzuli képviselője készítheti el. A felhatalmazott személy által a közvégrendelet készítése során végrehajtandó eljárást és intézkedéseket a törvény határozza meg.

Annak a végrendelezőnek, aki nemzetközi végrendelet formájában kíván végintézkedést tenni, közvégrendelet készítésére jogosult személyhez kell kérelemmel fordulnia. Nemzetközi végrendelet azzal a céllal készül, hogy azt alakilag érvényesnek fogadják el a nemzetközi végrendelet alakiságáról szóló egységes jogot szabályozó, 1973. évi egyezményben részes és a nemzetközi végrendeletről szóló rendelkezéseket saját jogukba átültető országok.

A végrendelező csak a végrendelet egyéb módon történő elkészítését kizáró, rendkívüli körülmények esetén végrendelezhet szóban, két tanú előtt, azok együttes jelenlétében. Az így tett végrendelet a készítését indokló rendkívüli körülmények megszűnésétől számított 30 nap elteltével érvényét veszti.

A horvát jog szerint nem megengedettek és ezért érvénytelenek az öröklési szerződések (amelyekben az egyik szerződő fél hagyatékát vagy annak egy részét a másik szerződő félre vagy harmadik személyre hagyja), a jövőbeli örökségre vagy hagyományra vonatkozó szerződések (amelyekben a szerződő fél remélt örökségét ruhazza át a másik szerződő félre, a felek még életben lévő harmadik személy hagyatékáról állapodnak meg, vagy még meg nem nyílt öröklésből az egyik szerződő fél által remélt hagyományról vagy egyéb haszonról rendelkeznek) és a végrendelet tartalmára vonatkozó szerződések (amelyekben az egyik szerződő fél vállalja, hogy valamilyen rendelkezést belefoglal a végrendeletébe vagy kihagy abból, vagy valamely végrendeleti rendelkezését visszavonja vagy megtartja).

A horvát jog megengedi, hogy az örökhagyó életében szerződést kössön vagyona átruházásáról és felosztásáról. E szerződés az örökhagyó (átruházó) és leszármazói között jön létre azzal a céllal, hogy az átruházó a szerződéskötéskor tulajdonában lévő vagyon egészét vagy egy részét leszármazóira átruhazza, vagy köztük felossza. E szerződés kizárólag akkor érvényes, ha az átruházó összes gyermeke és tőle örökölni jogosult egyéb leszármazója hozzájárul a megkötéséhez. A szerződést írásban kell elkészíteni és az illetékes bíróság bírójának jóvá kell hagynia, illetve közjegyzői okiratba kell foglalni, vagy közjegyzőnek kell hitelesítenie (jogilag kötelező erejűvé tennie). A szerződésnek az átruházó házastársa is részese lehet, mely esetben az ő hozzájárulására is szükség van. A szerződés tárgyát képező vagyon nem része a hagyatékknak, és azt a hagyaték értékének megállapításakor sem veszik figyelembe.

A horvát jog szerint nem lehet szerződés tárgya a még meg nem nyílt öröklésről való lemondás. Kivételes esetben azonban az a leszármazó, aki jogairól önállóan rendelkezhet, szerződést köthet az örökhagyóval arról, hogy előre visszautasítja azt az örökséget, amelyre az örökhagyó halálakor jogosult lenne. Ilyen szerződést a házastárs is köthet azon örökség tekintetében, amely az örökhagyó halálakor illetné meg. A szerződést írásban kell elkészíteni és az illetékes bíróság bírójának jóvá kell hagynia, illetve közjegyzői okiratba kell foglalni, vagy közjegyzőnek kell hitelesítenie (jogilag kötelező erejűvé tennie).

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

A végrendelet készítésének, letétbe helyezésének és bejelentésének tényét be kell jegyezni a Horvát Közjegyzői Kamara által vezetett horvát végrendeleti nyilvántartásba. Az e tényekkel kapcsolatos adatokat a végrendelező kérelmére az illetékes bíróság, a közjegyző, ügyvéd vagy a végrendeletet készítő személyek nyújtják be bejegyzés céljából. A végrendeletet nem kötelező bejegyeztetni a horvát végrendeleti nyilvántartásba, és az, hogy a végrendelet nincs nyilvántartásba véve vagy letétbe helyezve, nem érinti annak érvényességét.

A nyilvántartásban szereplő adatokba a végrendelező halála előtt a végrendelezőn és a végrendelező által arra kifejezetten felhatalmazott személyen kívül senki sem tekinthet be.

A hagyatéki eljárás keretében a bíróságnak vagy az eljárást lefolytató közjegyzőnek tájékozódnia kell a horvát végrendeleti nyilvántartásban arról, hogy az elhunynak volt-e végrendelete.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelesrész)?

A végrendelező végintézkedési szabadságát a kötelesrészsre jogosultság korlátozza.

Kötelesrészsre jogosultak az alábbi személyek:

a végrendelező leszármazói, örökbefogadott gyermekei, élettársként általa nevelt gyermekek és az ő leszármazottai, a végrendelező házastársa vagy házasságon kívüli partnere, bejegyzett vagy nem bejegyzett élettársa; e személyek kötelesrészként annak az örökrésznek a felére jogosultak, amely végrendelet hiányában a törvényes öröklési rendnek megfelelően illette volna meg őket;

a végrendelkező szülei, örökbefogadó szülei és egyéb felmenői; e személyek csak akkor jogosultak kötelesrészre, ha tartósan munkaképtelenek és nélkülöznek, kötelesrészük pedig azon örökrész egyharmadának felel meg, amely végrendelet hiányában a törvényes öröklési rendnek megfelelően illette volna meg őket.

A kötelesrészre jogosultak csak akkor tarthatnak igényt kötelesrészre, ha a konkrét esetben törvényes örökösként örökölhetnek.

A törvény határozza meg azokat az indokokat, amelyek alapján a végrendelkező a kötelesrészre jogosult örököst egészben vagy részben kizárhatja végrendeletből. A végrendelkező ezt akkor teheti meg, ha az örökös a végrendelkezővel fennálló családi kapcsolatából eredő jogi vagy erkölcsi kötelezettségét súlyosan megsértette, ha szándékosan súlyos bűncselekményt követett el a végrendelkezővel vagy annak házastársával, gyermekével vagy szülőjével szemben, bűncselekményt követett el a Horvát Köztársasággal szemben vagy a nemzetközi jog által védeni rendelt értékek ellen, illetve tétlen vagy tisztességtelen életvitelt folytat. Ha a végrendelkező az örököst ki kívánja zárni, erről a kizárás okának megjelölésével kifejezetten nyilatkoznia kell a végrendeletben. A kizárás okának a végrendelkezés időpontjában fenn kell állnia. Az örökös a kizárás eredményeképpen a kizárás mértékéig elveszíti öröklési jogát, a végrendelkezőtől örökölni jogosult egyéb személyek jogait pedig úgy kell meghatározni, mintha a kizárt örökös az örökhagyó előtt halálozott volna el.

A végrendelkező a kötelesrészre jogosultak kizárása mellett a kötelesrészre jogosult leszármazóját is kifejezetten megfoszthatja a kötelesrész egészétől vagy egy részétől, ha a leszármazó jelentős adósságokat halmozott fel, vagy pazarló életvitelt folytat. A kötelesrész a megfosztott leszármazó helyett az ő leszármazóit illeti. A kötelesrésztől való megfosztás kizárólag akkor marad érvényben, ha a megfosztott személynek a végrendelkező halálakor kiskorú gyermeke vagy korábban elhunyt gyermekétől kiskorú unokája van, vagy nagykorú gyermeke vagy korábban elhunyt gyermekétől származó nagykorú unokája tartósan munkaképtelen és nélkülöz. A megfosztott örökös a megfosztással nem érintett örökrész tekintetében, valamint akkor örököl a végrendelkezőtől, ha a megfosztás alapja az örökhagyó halálakor már nem áll fenn.

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

Ha az örökhagyó nem tett végrendeletet, akkor a törvény értelmében a törvényes örökösei örökölnek a törvényes öröklési rend szerint, azon elv alapján, hogy az öröklési rendben az örökhagyóhoz közelebb álló örökösök öröklése kizárja a távolabb álló örökösök öröklését.

Az örökhagyó törvényes örökösei az alábbi személyek:

az örökhagyó leszármazói, örökbefogadott gyermekei és az élettársként általa nevelt gyermekek,
házastársa,
házasságon kívüli partnere,
bejegyzett élettársa,
nem bejegyzett élettársa,
szülei,
örökbefogadó szülei,
testvérei és az ő leszármazóik,
nagyszülei és az ő leszármazóik,
más felmenői.

Öröklési jog szempontjából a házasságon kívüli partner egyenjogú a házastárssal, a házasságon kívül született gyermekek és az ő leszármazóik pedig egyenjogúak a házasságban született gyermekekkel és az ő leszármazóikkal. A törvényes öröklésre feljogosító, házasságon kívüli életközösség olyan életközösség nőtlen férfi és hajadon nő között, amely meghatározott ideig (legalább három évig, közös gyermek születése esetén rövidebb ideig) tartott és az örökhagyó halálával ért véget, feltéve, ha az megfelelt a házasság érvényességére vonatkozó előfeltételeknek.

Öröklési jog szempontjából a bejegyzett élettárs egyenjogú a házastárssal, az élettársként általa nevelt gyermekek pedig egyenjogúak a saját gyermekeivel. A bejegyzett élettársi kapcsolatot a külön jogszabály (az azonos neműek élettársi kapcsolatáról szóló törvény) rendelkezései szerint az illetékes hatóság előtt létrehozott családi életközösség két, azonos nemű személy között.

Öröklési jog szempontjából a nem bejegyzett élettárs egyenjogú a házasságon kívüli partnerrel. A nem bejegyzett élettársi kapcsolat két, azonos nemű személy közötti családi életközösség, amelyet nem az illetékes hatóság előtt hoztak létre, feltéve, hogy az életközösség legalább három éven át tartott, és kezdettől fogva megfelelt a bejegyzett élettársi kapcsolat érvényességére vonatkozó előfeltételeknek.

Az örökhagyó házastársa és leszármazói az elsők az öröklési rendben. Az öröklési rendben első helyen álló örökösök egyenlő részben örökölnek. Ebben az öröklési rendben az ági (*per stirpes*) felosztást kell követni, tehát azt az örökrészt, amely az örökhagyó korábban elhunyt gyermekét illette volna meg akkor, ha túlélte volna az örökhagyót, az ő gyermekei, vagyis az örökhagyó unokái egyenlő részben öröklők. Ha valamely unoka az örökhagyó előtt halálozott el, akkor azt az örökrészt, amely őt illette volna meg akkor, ha az örökhagyó halálakor életben lett volna, a gyermekei, vagyis az örökhagyó dédunokái egyenlő részben öröklők, és így tovább mindaddig, amíg az örökhagyónak vannak még leszármazói.

Az utód nélkül elhalálozott örökhagyó hagyatéka az öröklési rendben második helyen álló örökösöket, vagyis az örökhagyó szüleit és házastársát illeti meg. Az örökhagyó szülei a hagyaték egyik felét, házastársa pedig a másik felét örökli. Ha mindkét szülője az örökhagyó előtt hunyt el, akkor a teljes hagyatékot a házastárs örökli. Ha házastársa az örökhagyó előtt halálozik el, a teljes hagyatékot az örökhagyó szülei öröklők egyenlő részben. Ha az örökhagyó egyik szülője az örökhagyó előtt halálozik el, azt az örökrészt, amely őt illette volna meg akkor, ha túlélte volna az örökhagyót, a másik szülő örökli. Az örökhagyó testvérei és az ő leszármazóik az öröklési rend második helyén örökölnek, ha házastársa, illetve egyik vagy mindkét szülője az örökhagyó előtt halálozik el. Ilyen esetben (ha házastársa, illetve egyik vagy mindkét szülője az örökhagyó előtt halálozik el) azt az örökrészt, amely az egyes szülőket illette volna meg akkor, ha túléltek volna az örökhagyót, a gyermekeik (vagyis az örökhagyó testvérei), unokáik, dédunokáik és további leszármazóik öröklők az arra az esetre vonatkozó szabályok szerint, amikor az örökhagyótól gyermekei és egyéb leszármazói örökölnek. Ha az örökhagyó egyik szülője a házastársát túlélő örökhagyó előtt halálozik el anélkül, hogy más leszármazója lenne, azt az örökrészt, amely e szülőt illette volna meg akkor, ha túlélte volna az örökhagyót, a másik szülő örökli. Ha a másik szülő is a házastársát túlélő örökhagyó előtt halálozott el, e szülő leszármazói öröklők azt a hagyatékot, amely a szülőket illette volna meg.

Ha az örökhagyónak nem volt leszármazója, túlélte házastársát és szüleit, szülei pedig nem rendelkeztek más leszármazóval, az örökhagyótól az öröklési rendben harmadik helyen álló örökösök örökölnek. Az öröklési rend harmadik helyén az örökhagyó nagyszülei állnak, ennek megfelelően a hagyaték egyik felét az örökhagyó apai nagyszülei, másik felét pedig anyai nagyszülei kapják. Az azonos ági nagyszülők egyenlő részben örökölnek. Ha az egyik ágon a felmenők közül valaki az örökhagyó előtt halálozik el, azt az örökrészt, amely az elhunyt felmenőt illette volna meg akkor, ha túlélte volna az örökhagyót, a leszármazói (gyermekei, unokái és további leszármazói) öröklők az arra az esetre vonatkozó szabályok szerint, amikor az örökhagyótól gyermekei és egyéb leszármazói örökölnek. Ha az örökhagyó egyik ági nagyszülei az örökhagyó előtt haláloznak el, és más leszármazottjuk nincs, azt az örökrészt, amely őket illette volna meg akkor, ha túléltek volna az örökhagyót, a másik ági nagyszülők vagy azok leszármazói öröklők.

Ha az örökhagyónak nem volt leszármazója, túlélte szüleit, házastársát és nagyszüleit, és sem szülei, sem nagyszülei nem rendelkeztek más leszármazóval, az örökhagyótól az öröklési rendben negyedik helyen álló örökösök örökölnek. Az örökhagyó dédszülei a negyedik az öröklési rendben. A hagyaték egyik felét az örökhagyó apai dédszülei (ezt a felet az örökhagyó apai nagyapjának és apai nagyanyjának a szülei egyenlő részben öröklők), a másik felét pedig

anyai dédszülei kapják (ezt a felet az örökhagyó anyai nagyapjának és anyai nagyanyjának a szülei egyenlő részben öröklik). Ha e felmenők közül valaki már nem él, azt az örökrészt, amely őt illette volna meg akkor, ha életben lett volna, a házastársa öröklí. Ha e felmenők közül valamely pár már nem él, azt az örökrészt, amely őket illette volna meg akkor, ha életben lettek volna, az azonos ági másik pár öröklí. Ha az örökhagyó egyik ági dédszülei már nem élnek, azt az örökrészt, amely őket illette volna meg akkor, ha életben lettek volna, a másik ági dédszülők öröklí.

Ha az öröklési rend negyedik helyén nincs örökös, akkor az örökhagyótól a távolabbi felmenői örökölnék a dédszüleire vonatkozó öröklési szabályok szerint.

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

5.1 Öröklési ügyek

A hagyatéki eljárást első fokon városi bíróság vagy a bíróság megbízottjaként eljáró közjegyző folytatja le.

A hagyatéki eljárás lefolytatására illetékességgel rendelkező városi bíróság megállapításához elsősorban az örökhagyó halálakor állandó lakóhelyét, másodsorban pedig tartózkodási helyét vagy azt a helyet kell figyelembe venni, ahol a Horvát Köztársaság területén hagyatékának túlnyomó része található, vagy ahol az állampolgári nyilvántartásba bejegyezték. A bíróság a hagyatéki eljárás lefolytatásával közjegyzőt bíz meg, és amennyiben több közjegyző is működik a bíróság illetékességi területén, az ügyeket a közjegyzők vezetőkéneve szerinti betűrendben egyenlően osztja el köztük.

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozatot (öröklési nyilatkozat) szóban bármely városi bíróság, a hagyatéki bíróság vagy a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyző előtt lehet tenni, vagy hiteles okirat formájában a hagyatéki bírósághoz vagy a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyzőhöz lehet benyújtani.

Az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat nem vonható vissza.

Öröklési nyilatkozatot tenni nem kötelező. Az a személy, aki az örökség visszautasításáról nem nyilatkozott, úgy tekintendő, hogy elfogadja az örökséget. Az a személy, aki érvényes nyilatkozatot tett az örökség elfogadásáról, később nem mondhat le az öröklésről.

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozatot szóban a hagyatéki bíróság vagy a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyző előtt lehet tenni, vagy hiteles okirat formájában a hagyatéki bírósághoz vagy a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyzőhöz lehet benyújtani.

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A kötelesrészhez való jog öröklési jogi jogosultság, amely az örökhagyó halálakor keletkezik. A kötelesrészre jogosult a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozatot szóban bármely városi bíróság, a hagyatéki bíróság vagy a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyző előtt tehet, vagy hiteles okirat formájában a hagyatéki bírósághoz vagy a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyzőhöz nyújthat be.

A kötelesrészhez való jog a hagyatéki eljárásban kizárólag a kötelesrészre jogosult kérésére érvényesíthető; ha a kötelesrészre jogosult a hagyatéki eljárásban nem igényli a kötelesrészt, a bíróság vagy a közjegyző nem köteles megállapítani a kötelesrészhez való jogát.

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indítt-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

A hagyatéki eljárás annak megállapítására irányuló peren kívüli eljárás, hogy kik az örökhagyó örökösösei, mi tartozik a hagyatékba, és a hagyaték tekintetében milyen egyéb jogok illetik meg az örökösöket, hagyományosokat és egyéb személyeket.

A hagyatéki eljárást városi bíróság vagy a bíróság megbízottjaként eljáró közjegyző folytatja le. A hagyatéki eljárás lefolytatására illetékességgel rendelkező városi bíróság a hagyatéki bíróság. A hagyatéki eljárás lefolytatására illetékességgel rendelkező városi bíróság megállapításához elsősorban az örökhagyó halálakor állandó lakóhelyét, másodsorban pedig tartózkodási helyét vagy azt a helyet kell figyelembe venni, ahol a Horvát Köztársaság területén hagyatékának túlnyomó része található, vagy ahol az állampolgári nyilvántartásba bejegyezték.

A bíróság a hagyatéki eljárást hivatalból kezdeményezi, miután megkapta a halotti bizonyítványt, a halotti anyakönyvi kivonatot vagy ezekkel egyenértékű okiratot. A bíróság a hagyatéki eljárás lefolytatásával az illetékességi területén működő egyik közjegyzőt bíz meg, átadja neki a halotti bizonyítványt, és meghatározza számára az eljárás lefolytatásához rendelkezésre álló időkeretet. A közjegyző az eljárást a bíróság megbízottjaként, az eljárás lefolytatására megbízást adó bírósági határozat és az öröklési törvény rendelkezései szerint folytatja le. A hagyatéki eljárást főszabály szerint a bíróság által megbízott vagyongazdálkodóként eljáró közjegyző folytatja le, és csak kivételes esetekben jár el a bíróság.

Ha a közjegyző hagyatéki eljárás során a bíróság megbízottjaként jár el, akkor a bírósághoz vagy a városi bírósági tisztviselőhöz hasonlóan jogosult az eljárásban minden szükséges intézkedést megtenni, és minden határozatot meghozni azok kivételével, amelyekről az öröklési törvény eltérően rendelkezik.

Ha a közjegyző által lefolytatott eljárásban a felek vitatják azokat a tényeket, amelyeken jogaik (például az öröklési jogosultság, az örökrész mértéke stb.), a hagyaték összetétele vagy a hagyomány tárgya alapul, a közjegyzőnek vissza kell adnia az ügyet a bíróságnak, hogy a bíróság határozatot hozzon az eljárás felfüggesztéséről, és a feleket polgári vagy közigazgatási per indítására utasítsa. Ha a közjegyző által lefolytatott eljárásban a felek vitatják azokat a tényeket, amelyeken a hagyományhoz fűződő vagy egyéb jog alapul, a közjegyzőnek vissza kell adnia az ügyet a bíróságnak, amely a feleket polgári vagy közigazgatási per indítására utasítja, de nem függeszti fel a hagyatéki eljárást. Az öröklési törvényben meghatározott konkrét esetekben (a hagyatéki vagyonnak az örökös vagyonától való különválasztásával, az örökhagyóval életközösségben élt örökösöknek jogával és a háztartáshoz tartozó ingóságok felosztásával kapcsolatos határozathozatal esetében) a közjegyző csak az eljárásban részt vevő összes fél hozzájárulásával hozhat határozatot, ellenkező esetben vissza kell adnia az ügyet a bíróságnak. Ha a bíróság a hagyatéki eljárás lefolytatásával közjegyzőt bízott meg, akkor folyamatosan figyelemmel kíséri a munkáját.

A hagyatéki tárgyalás a hagyatéki eljárás fő szakasza. Egy vagy több hagyatéki tárgyalást is lehet tartani.

Hagyatéki tárgyalásra nem kerül sor, ha az elhunyt nem hagyott hátra hagyatékot, vagy az örökhagyó csak ingóságot és azokkal egyenértékű jogokat hagyott hátra, és az öröklésre jogosult személyek közül senki sem kéri hagyatéki eljárás indítását.

A hagyatéki tárgyalásban való részvételre a felek (örökösök, hagyományosok és a hagyaték tekintetében jogot gyakorló egyéb személyek), az örökségre jogos igényt formáló személyek (ha van végrendelet), a végrendeleti végrehajtó (ha kijelölik) és más érdekeltek kapnak idézést. A bíróság vagy a közjegyző a tárgyalásra szóló idézésben értesíti az érdekelteket az eljárás megindításáról, valamint arról, hogy benyújtottak-e hozzá végrendeletet, továbbá felszólítja őket, hogy haladéktalanul nyújtsanak be írásbeli végrendeletet vagy a szóbeli végrendeletet igazoló okiratot, amennyiben az a birtokukban van, és nevezzék meg a szóbeli végrendelet tanúit. Az idézésben kifejezetten felhívja az érdekelteket figyelmét arra, hogy az öröklést visszautasító nyilatkozatot a tárgyaláson szóban, vagy hiteles közokiratban tehetnek az első fokú öröklési határozat meghozataláig, ha pedig nem vesznek részt a tárgyaláson vagy nem tesznek nyilatkozatot, akkor úgy tekintendők, hogy örökösök kívánnak lenni.

A hagyatéki eljárásban a határozathozatal szempontjából lényeges – különösen az örökséghez való joggal, az örökrész mértékével és a hagyományhoz való joggal kapcsolatos – kérdéseket a hagyatéki tárgyaláson kell megvitatni. A bíróság vagy a közjegyző a tárgyalások kimenetele alapján hoz határozatot. A bíróságnak vagy a közjegyzőnek jogában áll az eljárásban részt vevő felek által nem közölt tényeket megállapítani, és a felek által elő nem terjesztett bizonyítékokat bemutatni, ha úgy ítéli meg, hogy e tények és bizonyítékok szükségesek a határozathozatalhoz. A bíróság vagy a közjegyző főszabály szerint

azután hoz határozatot a jogokról, hogy lehetővé tette az érdekeltek számára a szükséges nyilatkozattételt. Azon személyek jogait, akik a szabályszerű idézés ellenére sem jelentek meg a tárgyaláson, a bíróság vagy a közjegyző a számára rendelkezésre álló információk alapján mérlegeli, és figyelembe veszi e személyek határozathozatalig kézhez vett írásbeli nyilatkozatait.

Az öröklési nyilatkozat olyan nyilatkozat, amellyel az örökös elfogadja vagy visszautasítja az örökséget. Bárminek joga van öröklési nyilatkozatot tenni, de senkinek sem kötelező. Az a személy, aki az örökség visszautasításáról nem nyilatkozott, úgy tekintendő, hogy elfogadja az örökséget. Az a személy, aki érvényes nyilatkozatot tett az örökség elfogadásáról, később nem mondhat le az öröklésről. A bíróság vagy a közjegyző senkit sem kötelezhet öröklési nyilatkozat tételére, de az örökös, aki élni kíván ezzel a lehetőséggel, nyilatkozatot tehet szóban a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyző, a hagyatéki bíróság vagy bármely más városi bíróság előtt, illetve a hagyatéki bírósághoz vagy a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyzőhöz benyújtott hiteles okirat formájában. Az örökség visszautasítását kimondó nyilatkozat tétele esetén a bíróságnak vagy a közjegyzőnek figyelmeztetnie kell az örököst e nyilatkozat jogkövetkezményeire, és tájékoztatnia kell arról, hogy az örökséget csak a saját nevében, illetve saját és leszármazói nevében utasíthatja vissza.

A bíróság felfüggeszti a hagyatéki eljárást, és polgári vagy közigazgatási per indítására utasítja a feleket, ha a felek vitatják azokat a tényeket, amelyeken jogaik, a hagyatéék összetétele vagy a hagyomány tárgya alapul. Akinek a jogát a bíróság kevésbé megalapozottnak találja, azt polgári vagy közigazgatási per indítására utasítja. Ha a felek vitatják azokat a tényeket, amelyeken a hagyományhoz fűződő vagy egyéb jog alapul, a bíróság a feleket polgári vagy közigazgatási per indítására utasítja, de nem függeszti fel a hagyatéki eljárást.

A hagyatéki eljárás végén a bíróság vagy a közjegyző határozatot hoz az öröklésről. Mivel a horvát jog szerint az öröklés a törvény erejénél fogva (*ipso iure*) következik be az örökhagyó halálakor, az öröklési határozat deklaratív jellegű. A határozat kimondja, ki vált örökössé az örökhagyó halálakor, és más személyek milyen jogokat szereztek. Az öröklési törvény határozza meg a határozat tartalmi elemeit, amelyek a következők: az örökhagyó vezeték- és utóneve, személyazonosító száma, egyik szülőjének neve, születési ideje, állampolgársága, az elhalálozáskor házas örökhagyók esetében a házasság előtti vezetéknev, a hagyatéék összetétele (az ingatlan megjelölése a tulajdoni lapról származó, bejegyzéshez szükséges adatokkal, az ingóságok, valamint a bíróság által a hagyatéék részének ítélt egyéb jogok), az örökösök vezeték- és utóneve, személyazonosító száma, lakhelye, örökhagyóhoz fűződő kapcsolata, törvényes vagy végrendeleti örökösök jogállása, több örökös esetén az egyes örökösök törtszámként kifejezett örökrésze, az örökös jogainak korlátozása vagy megterhelése (az örökös joga feltételhez, időkorláthoz vagy utasítás végrehajtásához kötött-e, és ha igen, más módon is korlátozott vagy megterhelt-e, hogyan, és kinek a javára), a hagyományra vagy a hagyatékból eredő egyéb jogra jogosult személyek vezeték- és utóneve, személyazonosító száma, lakhelye és a jog pontos megjelölése. Az öröklési határozatot minden örökösön és hagyományosan kívül azok a személyek is megkapják, akik az eljárás során jelezték öröklési szándékukat. A határozatot jogerőre emelkedésekor az illetékes adóhatóság is megkapja. Az öröklési határozatban a bíróság vagy a közjegyző előírja, hogy a határozat jogerőre emelkedésekor az ingatlanok nyilvántartásba vételéről szóló törvény értelmében létre kell hozni a szükséges bejegyzéseket az ingatlan-nyilvántartásban, továbbá a bíróságnál, a közjegyzőnél vagy utasításuk alapján harmadik személynél letéti őrzésben lévő ingóságokat át kell adni a felhatalmazott személyeknek.

Az öröklési határozat meghozatala előtt a bíróság vagy a közjegyző a hagyományos kérésére külön határozatot hozhat a hagyományról, amennyiben e hagyományt az örökösök nem vitatják. Ha a hagyatéék összetételét csak részben vitatják, részleges öröklési határozat is hozható az örökösök és a hagyományosok személyének, valamint a hagyatéék nem vitatott részének megállapításához.

A bíróság megbízottjaként a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyző által hozott határozat ellen kifogással lehet élni. A kifogást a határozat feleknek való kézbesítésétől számított nyolc napon belül kell benyújtani a közjegyzőhöz, aki köteles azt az ügyirattal együtt haladéktalanul az illetékes városi bírósághoz továbbítani. A kifogásokat egyesbíró bírálja el. A késve benyújtott, hiányos vagy elfogadhatatlan kifogásokat a bíróság elutasítja. A közjegyző határozata ellen tett kifogás mérlegelésekor a bíróság a határozatot egészben vagy részben hatályban tarthatja vagy megsemmisítheti. A határozat (egészének vagy egy részének) megsemmisítése esetén a bíróság maga bírálja el a határozat megsemmisített részével érintett kérdést. A közjegyzői határozat egészének vagy egy részének megsemmisítése ellen fellebbezésnek helye nincs. A kifogásról hozott határozatot kézbesítik a felek és a közjegyző részére.

Az elsőfokú bíróság által a hagyatéki eljárásban hozott határozat ellen az öröklési törvény eltérő rendelkezése hiányában fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezés az elsőfokú bíróság határozatának kézbesítésétől számított tizenöt napon belül nyújtható be. A fellebbezés az elsőfokú bírósághoz nyújtható be, amely az időben benyújtott fellebbezést mérlegelve új határozatot hozhat a vitatott határozat módosításáról, feltéve, hogy ezzel nem sérti más személyek határozaton alapuló jogait. Ha az elsőfokú bíróság nem módosítja határozatát, a fellebbezést továbbküldi a másodfokú bíróságnak, függetlenül attól, hogy a fellebbezést a törvényben megadott határidőn belül nyújtották-e be. A másodfokú bíróság főszabályként az időben benyújtott fellebbezésekről hoz határozatot, mindazonáltal a késve benyújtott fellebbezést is elbírálja, ha ezzel nem sérti más személyek vitatott határozaton alapuló jogait.

Hagyatéki eljárásban rendkívüli jogorvoslatok igénybevételére nincs lehetőség.

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

Az örökhagyó halálakor lehet a törvény erejénél fogva (*ipso iure*) – törvényes vagy végrendeleti – örökössé válni. Az örökös ekkor öröklési jogot szerez, az elhunyt hagyatéka pedig a törvény erejénél fogva átszáll rá, és az örökségévé válik. Az öröklési jog megszerzéséhez nincs szükség az örökség elfogadását kimondó nyilatkozatra. Az az örökös, aki nem kíván örökölni, jogosult visszautasítani az örökséget mindaddig, amíg az öröklésről elsőfokú határozat nem születik.

A hagyományos az örökhagyó halálakor szerzi meg a hagyományhoz való jogot.

A 6. kérdés alatt ismertettük a hagyatéki eljárást, amelynek keretében megállapítják, kik az örökhagyó örökösösei, mi tartozik a hagyatéka, és a hagyatéék tekintetében milyen egyéb jogok illetik meg az örökösöket, hagyományosokat és egyéb személyeket.

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Azok az örökösök, akik nem utasították vissza az örökséget, egyetemlegesen, örökrészüket erejéig felelnek az örökhagyó adósságaiért.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

Az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéshez az alábbi okiratokat kell benyújtani az ingatlan helye szerint illetékes városi bíróság ingatlan-nyilvántartási hivatalához:

bejegyzési kérelem;

a jogcím megszerzésének alapjául szolgáló okirat (a jogcím megszerzésének jogalapja, amely lehet adásvételi szerződés, ajándékozási szerződés, eltartási szerződés, öröklési határozat stb.) eredeti példánya vagy hiteles másolata;

a jogcím kedvezményezettjének állampolgárságát igazoló okirat (állampolgársági bizonyítvány, az útlevél hiteles másolata stb.) vagy a jogi személy jogállását igazoló okirat (cégkivonat), ha a kedvezményezett külföldi jogi személy;

az ügyvédi meghatalmazás eredeti és másolati példánya, ha a kérelmezőt ügyvéd képviseli;

ha a kérelmező nem bízott meg ügyvédet a képviselével, és külföldön tartózkodik, akkor köteles horvát illetőségű ügyvédet megbízni az okiratok átvételével;

a bírósági illetékekről szóló törvény (NN 74/95., 57/96., 137/02., 26/03., 125/11., 112/12. és 157/13. sz.) 16. szakasza szerinti 200,00 kuna bírósági illeték, valamint 15. szakasza szerinti 50,00 kuna illeték megfizetéséről szóló igazolás.

9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

A horvát jog nem teszi kötelezővé hagyatéki gondnokot kijelölését. Ennek oka, hogy a hagyaték a törvény erejénél fogva az öröklés megnyílásakor (az örökhagyó halálakor vagy holtta nyilvánításakor) átszáll az örökösökre.

A horvát jog szerint azonban a hagyatéki bíróság különleges esetekben ideiglenes hagyatéki gondnokot jelöl ki. Erre akkor kerül sor, ha az örökösök személye vagy tartózkodási helye ismeretlen, nem lehet felvenni velük a kapcsolatot, vagy ezt egyéb helyzet teszi szükségessé. Az ideiglenes hagyatéki gondnok pert indíthat, perelhető, követelést érvényesíthet vagy tartozást rendezhet az örökösök nevében, és képviselheti az örökösöket. A bíróság szükség esetén különleges jogokat és kötelezettségeket ír elő a hagyatéki gondnok számára. A bíróság az örökösök vagyonától az örökhagyó hitelezőinek kérésére különválasztott hagyaték tekintetében is kinevezhet gondnokot.

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékot?

A hagyatékot az örökösök kezelik, kivéve, ha végrendeleti végrehajtó vagy hagyatéki gondnok kap megbízást erre a feladatra.

A végrendeletkező végrendeletében egy vagy több végrendeleti végrehajtót is kijelölhet. A végrendeleti végrehajtóként kijelölt személy nem köteles vállalni a feladatot. A végrendeleti végrehajtó feladatait a végrendeletkező határozza meg a végrendeletben. A végrendeletkező kifejezett utasításainak hiányában a végrendeleti végrehajtó feladatai különösen az alábbiakra terjednek ki:

a hagyaték gondozása és a megőrzéséhez szükséges intézkedések megtétele az örökösök nevében és javára;

a hagyaték kezelése;

a tartozások megfizetéséhez és a hagyományok kiadásához szükséges intézkedések megtétele az örökösök nevében és javára.

Ennek keretében a végrendeleti végrehajtónak minden tekintetben gondoskodnia kell arról, hogy a végrendeletet a végrendeletkező kívánalmainak megfelelően hajtsa végre.

9.3 Mik a gondnok jogai?

A horvát jog értelmében főszabályként nem jelölnek ki hagyatéki gondnokot. Ennek oka, hogy a hagyaték a törvény erejénél fogva az öröklés megnyílásakor (az örökhagyó halálakor vagy holtta nyilvánításakor) átszáll az örökösökre. A teljes örökséget az örökös kezeli, és ő rendelkezik vele. Több örökös esetén az egyes örökösöknek jutó örökrész megállapításáig az örökösársak tulajdonostársaként kezelik a teljes örökséget, és rendelkeznek vele, kivéve, ha végrendeleti végrehajtó vagy hagyatéki gondnok kap megbízást erre a feladatra.

Miután jogerős öröklési határozat megállapítja az egyes örökösöknek jutó örökrészt, az addig közös tulajdonban lévő vagyontárgyakat a hagyaték felosztásáig az örökösársak kezelik, és a hagyatéki vagyon örökösársak általi kezelésére és e vagyonnal való rendelkezésre vonatkozó szabályok szerint rendelkeznek velük, kivéve, ha végrendeleti végrehajtó vagy hagyatéki gondnok kap megbízást erre a feladatra.

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Végrendeleti végrehajtó kijelölése esetén a bíróság az eljárás során a végrehajtó kérésére haladéktalanul igazolást állít ki a végrehajtói hatáskörrel és jogosítványokról, és utasítást ad arra, hogy a végrehajtó nyilatkozatait úgy kell tekinteni, mintha azok az örökhagyó nyilatkozatai lennének. Azok, akik a magát bírósági igazolással végrendeleti végrehajtóként azonosító személy nyilatkozatai szerint, jóhiszeműen járnak el, nem tartoznak felelősséggel az örökös által elszenvedett károkért. Ha a bíróság felmenti a végrendeleti végrehajtót, akkor a végrehajtó köteles haladéktalanul visszaszolgáltatni a bíróságnak a végrehajtói hatáskör és jogosítványok igazolását, ellenkező esetben felelős lesz az abból eredő károkért.

A hagyatéki eljárás végén öröklési határozat születik. E határozat megállapítja, ki vált örökössé az örökhagyó halálakor, más személyek pedig milyen jogokat szereztek. Mivel a horvát jogban *ipso iure* öröklés érvényes, az örökös személyének megállapítása nem az öröklési jog megszerzése érdekében történik (erre az örökhagyó halálakor már sor került), hanem kizárólag az örökséggel keletkezett jogok gyakorlásának és kötelezettségek teljesítésének előmozdítását szolgálja.

A jogerős öröklési határozat joghatása, hogy meghatározza a hagyaték összetételét, az örökhagyó örököseinek személyét, az őt illető örökrész mértékét, továbbá az öröklési jog korlátait vagy terheit, valamint a hagyományhoz való jogokat.

Az a személy, akit az öröklési törvény értelmében nem köt az öröklési határozat jogereje, úgy támadhatja meg a jogerős öröklési határozat rendelkezéseit, hogy polgári pert indít azon személyek ellen, akiknek előnye származik abból az öröklésből, amelynek helytállóságát vitatja.

A jogerős öröklési határozat nem kötelező azokra a személyekre nézve, akik jogot formálnak valamely, a hagyaték részének minősülő vagyontárgyra, feltéve, hogy e személyek nem vettek részt félként a hagyatéki tárgyalásban, és arra személyre szóló idézést sem kaptak. A határozat azokra a személyekre nézve sem kötelező, akik azt állítják, hogy az örökhagyó halála miatt a végrendelet vagy a törvény alapján örökség vagy hagyomány illeti meg őket, feltéve, hogy e személyek nem vettek részt félként a hagyatéki tárgyalásban, és arra személyre szóló idézést sem kaptak.

Kivételes esetben azokat a személyeket, akik félként részt vettek a hagyatéki tárgyalásban, vagy arra idézést kaptak, nem köti a jogerős öröklési határozat azon jogok tekintetében, amelyeket az utólag megtalált végrendelet keletkeztet, vagy (utasításra megindított) polgári vagy közigazgatási eljárás keretében állapítottak meg az öröklési határozat jogerőre emelkedését követően, feltéve, hogy teljesültek azok az előfeltételek, amelyek alapján polgári per útján lehet követelni az eljárás megismétlését.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 06/02/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.